

6360 SAYILI YASANIN HALKIN BELEDİYE ALGISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: MAÇKA ÖRNEĞİ*

The Effect of the Law Numbered 6360 on the Perception of the Municipality of the People: an Example of Maçka

Batuhan AYDIN*** - Emrah FİRİDİN****

Öz

Ülke yönetiminin etkinliği, halkın memnuniyetinin artması ve demokrasinin gelişmesi gibi birçok olgu açısından yerel yönetimler önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Dolayısıyla yerel yönetim birimlerinin sahip olduğu kaynaklar ve yetkiler de aynı doğrultuda yeterliliğe sahip olmalıdır. Tanzimat'tan günümüze geçen süreçte, yerel yönetimlerin yetkileri ve işlevleri anlamında birçok değişiklik yaşanmıştır. Bu değişikliklerin sonuncusu ise 6360 sayılı yasadır. 6360 sayılı yasa büyükşehir belediyelerinin, ilçelerin ve köylerin görev ve yetki alanlarında değişimlere neden olmuştur. Bu değişimler, yöre halkının başta yerel yönetimlerden hizmet alma süreci olmak üzere; vergi, harçlar, bürokratik süreçler ve aidiyet gibi olgularına etki etmiştir. 2014 yerel seçimleri sonrasında yürürlüğe giren kanun, Türkiye'deki yerel yönetim sistemine etki ettiği gibi, ilçelerde yaşayan vatandaşları da etkilemiştir. Maçka'da 6360 sayılı yasadın etkilenen ilçeler arasındadır. Maçka ilçe sınırları içerisinde yaşayan vatandaşların gündelik yaşamları bu durumdan etkilenmiştir. Nicel araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmada, 6360 sayılı yasanın ilçe halkı üzerindeki etkileri frekans analizleri, yokluk-null- hipotezleri t testi ve ANOVA yöntemleri ile analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 6360, Maçka, Büyükşehir Belediyeleri

ABSTRACT

Local governments fulfill an important function in terms of many facts such as the efficiency of the country's government, the increase in the satisfaction of the people and the development of democracy. Therefore, the resources and authorities of the units of the local government should have the same qualifications. In the process from the Tanzimat to the present, there have been many changes in the powers and functions of local governments. The last of these changes is the law numbered 6360. Law No. 6360 caused changes in the duties and jurisdictions of metropolitan municipalities, districts and villages. These changes, especially the process of receiving services from the local administrations of the local people; taxes, fees, bureaucratic processes and belonging. It is among the districts affected by the law numbered. The law, which came into force after the 2014 local elections, not only affected the local government system in Turkey, but also affected the citizens living in the districts. Maçka is among the districts affected by the law numbered 6063. The daily lives of citizens living within the boundaries of Maçka district have been affected by this situation. 6360 on the people of the district were analyzed by frequency analysis, absence-null-hypothesis t-test and ANOVA methods.

Keywords: 6360, Maçka, Metropolitan Municipalities

* Bu çalışma, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Mayıs 2022 tarihinde sunulan "6360 Sayılı Kanun'un Halkın Belediye Algısı Üzerindeki Etkisi: Maçka Örneği" başlıklı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

Çalışma için gerekli izin, 24 Ağustos 2022 tarihli ve Mart 2022 tarihli ve E-45268749-150-1565 sayılı yazısı ile Maçka Kaymakamlığı'ndan alınmıştır.

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi ABD, batuhanaydin61@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0181-3092.

*** Dr. Öğr. Üyesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü, efiridin@ktu.edu.tr ORCID: 0000-0002-4602-7036.

1. GİRİŞ

Büyükşehir belediyelerinin 2012'ye kadar olan süreçte ana odak noktası büyük kentsel alanlar olmuştur. Fakat 2012'deki 6360 sayılı yasal düzenleme ile ve bu yasa sonrasında büyükşehir belediyelerinin ölçeği il sınırı olarak yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemeden etkilenen yerleşim birimleri arasında ülkenin kuzeydoğusundaki küçük bir ilçe olan Maçka da bulunmaktadır. Maçka'nın bu yasal düzenleme ile sağlanan büyükşehir statüsü dışında, herhangi bir metropoliten kent yönetimi sınırları içerisinde yer alması pek mümkün görünmemektedir. Bu yönüyle Maçka, büyükşehir belediyesi kurulan diğer illerdeki kırsal yönü ağır basan birçok ilçeye benzerlikler taşımaktadır.

Maçka'da yerel kamu hizmetlerinin sunumu yasa öncesinde büyükşehir belediyelerinin bulunmadığı diğer birçok ilçedeki gibi yerine getirilmektedir. İlçe merkezinde Maçka Belediyesi, köylerde köy idaresi ve ilçe genelinde ise il özel idaresi sorumlu durumdadır. Bu durum yasa sonrasında değişmiş ve farklı katmanlardan oluşan ve farklı yerleşim birimlerine eksisi ile artışı ile hizmet götürmeye çalışan yerel yönetim dizgesi değişime uğramıştır. Bunun yerini il özel idaresinin ve köylerin ortadan kalktığı, Maçka Belediyesi'nin yetki alanının ilçe sınırlarına kadar genişlediği, iki katmanlı büyükşehir belediyesi sistemi almıştır.

Bu çalışmada, 6360 sayılı Yasanın getirdiği değişikliklerin halkın belediye algısını ne yönde değiştirdiği araştırılmıştır. Bu araştırma için 6360 sayılı Yasa ile büyükşehir belediyesi kurulan illerden biri olan Trabzon'un Maçka ilçesi seçilmiştir. Bu amaçla Maçka'da rastgele örneklem yöntemiyle seçilen 220 katılımcıyla anket çalışması yapılmıştır. Elde edilen verilerin analizi ile 6360 sayılı Yasanın getirdiği değişikliklerin sonuçları ve Maçka halkının belediye algısı nicel araştırma teknikleriyle analiz edilmiştir.

2. BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİNİN DOĞUŞU

1982 Anayasası her ne kadar otoriter olmakla eleştirilse de bu anayasa yerel yönetim sistemimizde yeni bir sayfa açılmasına olanak sağlamıştır. Anayasanın 127. maddesinde büyük kentler için özel yerel yönetim birimleri kurulabileceği hususunu düzenlemiştir. Bu maddenin varlığı ve metropoliten alanlara olan ihtiyaçların vurgulanmasıyla Türk yerel yönetim sistemine yeni bir model dahil olmuştur. 1980'lerin ilk yıllarında yapılan çeşitli yasal düzenlemeler ve nihai olarak 3030 sayılı yasa büyükşehir belediyelerini meydana getirmiştir. Bu anlamda 1982 Anayasası'nın yerel yönetim sistemine katkılarını ve etkilerini anlamadan, bu tarihten

sonra yerel yönetimlerin gelişimi ve merkez ile yerel yönetimler arasındaki ilişkileri anlamak daha kolay olacaktır.

Özallı ilk yıllarda, merkezi idarenin yetkilerini azaltacak ve yerele devredecek düzenlemelerin yanı sıra, yerel yönetimleri mali alanda güçlendirecek adımlar atıldı. Mali kaynaklardaki artış belediyelerin merkezi idareye bağımlılığını azaltmadı. Çünkü belediye gelirlerindeki artış, genel bütçe vergi gelirlerinden pay verilmesi yoluyla gerçekleşmiştir ki bu durum, arttırılan mali kaynakların da merkezin kontrolünde kalmasına yol açtı (Görmez, 2000, s. 86). Yerele aktarılan bu kaynaklar, yerelin öz gelirleri değil, merkezin kontrolünde, merkez tarafından aktarılan gelirler oldu. Büyüyen ve iç içe geçen belediye alanları, küçük belediyelerin kamu hizmetlerini artık metropolleşen kentin tamamında sunamayacağı bir hale getirdi. Metropolleşen bu alanlarda imar, altyapı temizlik, su ve ulaşım gibi hizmetlerin sunumunda klasik belediye yönetimleri yetersiz kaldı (Keleş, 2019, s. 265).

1970'ler boyunca bu sorunu çözebilmek için metropoliten alanların yönetimine dair yasa tasarıları hazırlandı fakat bu tasarılar kabul edilip uygulamaya konulmadı (Eryiğit, 2017, s. 131). İşte böyle bir idari ortamda büyükşehir belediyesi doğdu. Büyükşehir belediyelerinin önceliği yasa metninden de anlaşılacağı üzere, bu karmaşık ortamda düzeni ve koordinasyonu sağlamak oldu. Belki de bu durum, yeni kurulan büyükşehir belediyelerinin daha demokratik bir yönetimi uygulamada geri plana atmasının nedenlerinden biridir. Yerel yönetimlerin hizmet sunacağı ölçek belirlenirken yerel demokrasi geri plana düşebilmektedir (Topçu, 2017, s. 14). Yerel yönetimlerin basit hizmet birimleri değil, yerel demokratik kurumlar olduğu gerçeği göz önünde bulundurulursa, bu kurumların tasarımını yaparken hizmet alanı, kullanılacak kaynaklar ve elde tutacağı siyasi güç gibi başlıklar bu olgu üzerine temellendirilmelidir. Buna rağmen, karar alıcılar kimi zaman konjonktürel eğilim ve seçim odaklı olabilirler. Bu durumda yerel yönetimlerde ölçeği büyüterek daha fazla kaynak israfına ve negatif ölçek ekonomisine neden olunabilir (Hutcheon ve Prather, 1979, s. 168).

3. 6360 SAYILI YASANIN GETİRDİĞİ DEĞİŞİKLİKLER VE GETİRİLEN ELEŞTİRİLER

1930'dan 1984'e kadar geçen süre içerisinde Türkiye'de belediyeler arasında herhangi bir fark bulunmamış ve bütün belediyeler küçük, orta veya büyük olmalarına bakılmaksızın aynı yasaya, 1580 sayılı Yasaya tabidirler. 1984'ten 2012'ye kadar geçen süre içerisinde ise büyükşehir belediyelerinin ilk uygulamaları görülmeye başlandı. Bu uygulamada büyükşehir belediyesi modeli sadece kentsel alanla sınırlı

landırılmış bir şekilde ülkenin metropol olan veya yasal yollarla metropolleştirilmiş kentlerinde uygulandı. 6360 sayılı Yasa ile ise belediyeler ve hatta genel olarak yerel yönetim modeli farklı bir aşamaya geçti. Kentleşmiş, bütünleşik alan temelli belediye uygulaması yerini, il ve ilçe genelinde uygulanan mülki idari alan temelli bir anlayış ve uygulamaya bıraktı.

Osmanlı'nın son yıllarında ortaya çıkan yerel yönetim birimleri Cumhuriyet'le de devam etti fakat bu birimler üzerinde merkezi idarenin gücü oldukça hissedilir oldu (Karaaslan, 2013, s. 124). 6360'ın yeniden kurguladığı yerel yönetim sistemi ile birlikte bu kurumların hizmet alanları ve kurumsal yapısı birbirine paralel bir şekilde yeniden tasarlandı (İzci ve Turan, 2013, s. 120). Büyükşehir belediyeleri, il özel idareleri, ilçe ve belde belediyeleri ve köyler ve bu birimlere bağlı diğer kurumlar 6360 sayılı yasa ile yeniden ele alındı. Yasayla il yönetim birimine dönüşen büyükşehir belediyeleri, illerin kırsal kesimlerine hizmet götürmekten sorumlu hale geldi. İllerin kırsal kesimlerine beledi hizmetlerin götürülmesi, kırsal kesim için olumlu bir gelişmedir ve bu durum sonucunda toplumsal refah artışı olacaktır (Çalçalı, 2014, s. 65). Diğer taraftan katılımın ve demokratik usullerin doğrudan uygulanabildiği köyler mahalleye dönüştürülerek, bu özelliklerini biraz da olsa kaybetmişlerdir (Günel vd., 2014, s. 62). Yerel halk mali açıdan güçlü olmayabilir ya da katılım gösterilebilecek etkinliklere olan uzak olunabilir ve bu da zaman sorununa sebep olabilir (Sibanda ve Lues, 2021, s. 9). Çünkü doğrudan büyükşehir belediyeleri bu alanlarda karar verici konuma gelmiştir (Demirkaya ve Koç, 2017, s. 146). Yasa ile yerel yönetimlerde katılımcı, etkin, etkili, şeffaf, vatandaş odaklı ve pek çok diğer demokratik usul ve yöntemin, yerel yönetim sistemi içerisinde güç kazanması hedeflenmektedir (Önez Çetin, 2015, s. 254). Aynı zamanda, Yasa ile her ne kadar farklı oranlarda olsa da 30 büyükşehir belediyesinin genel bütçe vergi gelirlerinden aldığı paylarda artış yaşandı (Arıkboğa, 2015, s. 26).

Yasa sadece büyükşehir sayısını arttırmakla kalmadı ayrıca 5216 sayılı Büyükşehir Yasasının içeriğini etraflıca değiştirdi. 6360 sayılı yasa kapsamı çok geniş bir yasadır (Yetkin, 2019, s. 185). Yasanın kapsamını daha geniş bir açıdan görebilmek için yapılan değişiklikleri ana başlıklar altında şöyle sıralanabilir:

1. 14 yeni büyükşehir kurulması
2. Büyükşehir sınırları, yetkileri ve görevleri hakkında değişiklikler
3. Büyükşehir kurulan illerde il özel idarelerinin, beldelerin ve köylerin kaldırılması
4. Merkez-yerel ilişkisinin yeniden düzenlenmesi

5. Yerelde büyükşehirlerinin ilçe büyükşehir belediyeleri arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi.

6360 ile büyükşehir olabilme şartları hafifletildi (Karasu, 2013, s. 6). 5216 sayılı yasada 3030 sayılı yasaya göre daha fazla zorlaştırılan büyükşehir olabilme koşulları, 6360 sayılı yasa ile her ne kadar objektif kalmaya devam etse de artık daha ulaşılabilir bir noktaya çekildi. 6360 sayılı yasa ile 5216 sayılı Büyükşehir Yasasında yapılan değişiklikle büyükşehir kurulması için gerekli nüfus şartı, büyükşehir olmaya talip olan ilin mülki sınırları içerisinde 750.000 kişinin ikamet ediyor olması şeklinde yeniden düzenlendi.

6360 sayılı yasada ve daha önceki büyükşehir yasalarında üzerinde durulan hususların başında yerel yönetimlerin ölçeği vardır. 3030 sayılı ilk Büyükşehir Yasasıyla kurulan, 5216 sayılı Yasayla devam ettirilen ve 2014'te 6360 sayılı yasanın yürürlüğe girmesine kadar devam eden büyükşehir sistemi, büyük nüfuslu il merkezlerini yönetmek üzere kurgulanmış bir sistemdir (Arıkboğa, 2018, s. 17). 2014 öncesinin büyükşehir sistemi görece daha dar ve bütünleşmiş bir kentsel alanı yönetmekte kullanılmaktaydı (Arıkboğa, 2018, s. 18). Son yasa ile büyükşehir belediyelerinin sınırları muhtemelen son sınır denilebilecek bir noktaya ulaşmıştır.

Yasaya yönelik eleştiriler yasanın yapım sürecine halkın dâhil edilmemiş olması ile başlamaktadır (Zengin, 2014, s. 115). Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Şartlarının eleştiriye konu olacak yönleri olsa da toplumsal aktörler arasındaki yatay ve çok yönlü iletişime vurgu yapmaktadır. Yerel yönetimleri ilgilendiren yasaların yasama süreci tek taraflıdır. Bu yasalarda hükümet yetkilileri ve hükümet partisinin meclis çoğunluğunun görüşleri daha fazla belirleyicidir. Benzer sorunları büyükşehirleri düzenleyen yasalarda da görmek mümkündür. 6360 sayılı yasanın yasalaşma süreci ile benzerlik göstermektedir. Bu sorunlar şöyle sıralanabilir (Özgür ve Savaş Yavuzçehre, 2016, s. 923):

1. Kanun yapım sürecinde katılımın az oluşu,
2. Kanunların çok hızlı kabul edilmesi,
3. Kanun yapım sürecinde merkezi hükümetin tek aktör olarak görülmesi

6360 sayılı Yasaya yönelik eleştirilerin başında il ölçeğinin belediye modeli ile yönetiminin pek mümkün olmadığı eleştirisi gelir (İzci ve Turan, 2013, s. 128). 2004 tarihli Büyükşehir Yasası İstanbul ve Kocaeli haricinde kalan büyükşehirlere yasanın pergel yasası şeklinde adlandırılmasına neden olan uygulama ile belli nüfus büyüklüklerine belli ölçekler belirlendi. İstanbul ve Kocaeli için ise büyükşehir

sınırları il mülki sınırları olarak belirlendi. 2012'de 6360 sayılı Yasa ile il sınırlarına ulaşan büyükşehir ölçeği bütün büyükşehirler için sınır kabul edildi. 6360 sayılı Yasanın gerekçesinde bu iki ildeki 2004 ve 2012 arasındaki uygulamanın başarısı daha sonraki il ölçeğindeki büyükşehir modeli için kaynak olarak kabul edildi.

Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin arasında yetki ve sorumlulukların paylaşımı konusunda net bir ayırım yapılmamış olması süreç içerisinde ortak hizmet alanları ve mevzuatta yer alan belirsizliklerden kaynaklanan sorunlar yaşanmaya başladı (Alıcı, 201, s. 13). Büyükşehir ilçe belediyelerinin yetkilerini daha fazla olacak şekilde büyükşehir belediyesi ile paylaşması, büyükşehir ilçe belediyelerini hizmet sunumunda büyükşehir belediyesine bağladı. 6360 sayılı Yasayla yapılan değişikliklerle büyükşehir belediyeleri kendilerine tanınan yetkileri, il içerisinde birbirinden belirgin farkları olan yerleşim yerleri üzerinde ve çoğunluğu bir belediye sistemine göre hizmet götürmenin daha zorlayıcı olduğu yerlerde kullanmaya çalışacaktır (Arıkboğa, 2018, s. 18). Büyükşehir ilçe belediyeleri ile büyükşehir belediyesinin farklı siyasi partiler tarafından yönetiliyor olması partizanca uygulamalara kapı aralayabilir (Zengin, 2014, s. 107). Bu tür tutumlar hizmet dağıtımında aksamalara neden olarak ilçe belediyesini yöneten partiye oy kaybettirmeyi ve kendi lehine oy devşirmeyi hedefleyebilir.

4. LİTERATÜR TARAMASI: 6360 SAYILI KANUNLA İLGİLİ ALAN ARAŞTIRMALARI

Literatürde 6360 sayılı kanunun getirdiği değişimlere yönelik birçok çalışmaya rastlanmaktadır. Dik (2014) "6360 Sayılı Kanun Bağlamında Köylerin Mahalleye Çevrilmesi Sorunu" adlı çalışmasında, 6360 sayılı kanunun uygulanması ile beraber Türk kamu yönetimi sisteminde meydana gelen değişimlerin köylere olan yansımalarını ele almıştır. Karasu (2013) "6360 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve Olası Etkileri: Şanlıurfa Örneği" adlı çalışmasında, 6360 sayılı kanunun etkilerini merkez yerel ilişkilerinde yaşanan değişimleri Şanlıurfa özelinde değerlendirmiştir. Karaaslan (2013) "Nasıl Bir Yerel Yönetim? 6360 Sayılı Kanun Üzerine Bir Değerlendirme" adlı çalışmasında, 6360 sayılı kanunun nasıl uygulanacağını, getireceği değişimleri ve ölçekleri değerlendirmiştir. Önez Çetin (2015) "Türkiye'de İl Özel İdaresi Sisteminin Dönüşümü ve 6360 Sayılı Kanun'un Dönüşüme Etkileri" adlı çalışmasında, tarihsel olarak genelde yerel yönetimlerdeki değişimlerin özelde ise il özel idaresi bünyesinde yapılan reformları ele alarak nihayetinde 6360 sayılı kanunun il özel idaresinin işleyişine olan etkilerini analiz etmiştir. Arıkboğa (2015) "Türkiye'de Büyükşehir Belediyesi Transfer Sistemi ve 6360 Sayılı Kanun'un Etkileri" adlı çalışmasında, Türkiye'de

merkezi yönetimlerden yerel yönetimlere yapılan transferlerde, 6360 sayılı kanundan sonra yaşanan değişimleri ele almaktadır. Günal vd. (2014) "6360 Sayılı Yasanın Yerelleşme Bağlamında Değerlendirilmesi" adlı çalışmada; yasanın yerel ile merkez arasındaki ilişkilerde yaşanan değişime etkileri ve yine yasanın yerelde demokrasiye ve katılıma olan etkileri değerlendirilmiştir. Demirkaya ve Koç (2017) "6360 Sayılı Kanun ile Mahallege Dönüşen Köylerde Değişimin Katılım Açısından Muhtarlığa Etkisi: Menteşe ve Seydişehir İlçeleri Üzerinden Bir Değerlendirme" adlı çalışmada; 6360 sayılı yasanın Muğla ili Menteşe ve Seydişehir İlçeleri özelinde meydana getirdiği idari ve toplumsal değişimleri ele almıştır.

5. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ, AMAÇ VE ÖNEMİ

Bu çalışmanın evrenini Trabzon'un Maçka ilçesi oluşturmaktadır. 10.000 km² alana sahip olan Maçka ile Trabzon arasındaki mesafe 29 km'dir. Maçka ilçe nüfusu TÜİK'in Adrese Dayalı Nüfus Kayıt İstatistiklerine göre 2022 tarihinde 24.709 olarak belirlenmiştir. Bu sayı 2014 yılında 24232'dir. Yine aynı istatistik verilerine göre Maçka nüfusunun 12.587'si erkek ve 12.212'si ise kadınlardan oluşmaktadır. 6360 sayılı kanunun yürürlüğünden önce 4 mahallesi varken, kanun yürürlüğe girdikten sonra bu sayı 66'ya yükselmiştir. Ankete katılım Maçka ilçe merkez ve 6360 sayılı kanunla mahalle olan köylerde ikamet eden vatandaşlardan sağlanmıştır. Çalışmanın amacını da bu doğrultuda, kanunun getirdiği değişimin vatandaşlar üzerindeki etkisinin analizi oluşturmaktadır. Çalışmada vatandaşlara anket soruları yöneltilerek, nicel araştırma teknikleri kullanılmıştır.

Anket için gerekli olan örneklem %95 güven aralığında %5 hata payı ile birlikte 378 olarak hesaplanmıştır. Fakat araştırmanın kısıtlarının ifade edildiği başlık altında bulunan nedenlerden dolayı 220 kişi ile anket çalışması yapılabilmektedir. 30'dan büyük ve 500'den küçük olan örnek büyüklükleri yeterli olarak kabul edilebileceğinden (Coşkun vd., 2015, s. 137), 220 katılımcıdan oluşan bu örneklem yeterli sayılabilir. Rastgele örneklem yöntemiyle elde edilen bu örneklemin hata payı %95 güven aralığında %5,8'dir. Elde edilen verilerin güvenilirlik oranını ölçen Cronbach Alpha katsayısı 0.761 olarak ölçülmüştür. Güvenilirlik analizi sonucunun 0,7'nin üzerinde olması arzu edilmektedir (Coşkun vd, 2015, s. 126).

Kullanılan ölçeğin geçerliliğini ölçen Açıklayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. Faktör analizinin yapılmasından önce, Kaiser- Meyer- Olkin örneklem yeterliliği ölçütü testi ve Barlett Küresellik Testi (Barlett Test of Sphericity) yapılmıştır. Kaiser- Meyer- Olkin testinin sonucu 0,739 olarak ve Barlett Küresellik Testi sonucu olan anlamlılık (sig.) değeri 0,00 olarak ölçülmüştür. Bu iki test sonucuna göre veri

faktör analizine uygundur. Faktör analizine sonucuna göre 3 bileşen oluşmuştur (“Büyükşehir kurulması ile Maçka belediyesinin sunduğu hizmetlerinin kalitesi artmıştır.” ve “Maçka belediyesi ile iletişim olanakları yeterlidir.” ifadeleri birden fazla bileşen içerisinde binişik halde oldukları için çıkarılmışlardır.). Bu bileşenlerin varyansların açıklanma oranı toplamı %63,939 oranında gerçekleşmiştir. Bu saha çalışmasında kullanılan ölçeğin geçerliliğe sahip olduğuna işaret etmektedir. Aşağıdaki tabloda 3 bileşenin faktör dağılımı ve yükleri gösterilmiştir.

Tablo-1: Faktör Dağılımı ve Faktör Yükleri

Anket Önergeleri	Faktör Yükleri
Büyükşehir Belediye Meclisinde yeterli bir şekilde temsil ediliyorum.	-0,828
Büyükşehir Belediye Meclisinin kararlarından haberdarım.	-0,842
Büyükşehir ile iletişim olanakları yeterlidir.	0,625
Büyükşehir Belediyesinin kurulması sonrası Maçka’da Büyükşehirin hizmet sunması ile hizmetlerde artış meydana gelmiştir.	0,923
Büyükşehir Belediyesinin kurulması sonrası Maçka’da Büyükşehirin hizmet sunması ile hizmetlerin kalitesinde artış meydana gelmiştir.	0,891
Büyükşehir kurulması ile Maçka Belediyesinin sunduğu hizmetler artmıştır.	0,623
Maçka belediyesi Büyükşehir Belediyesinin kurulması sonrasında prestij kaybına uğramıştır.	-0,839
Maçka Belediye Başkanı Büyükşehir Belediyesi kurulması sonrası prestij kaybına uğramıştır.	-0,808
Maçka Belediyesi Büyükşehir Belediyesinin bir şubesi haline gelmiştir.	0,483

Bulgular bölümünde anket formundaki ifadelere verilen cevaplar frekans analizi yöntemiyle tablolaştırılmış ve açıklanmıştır. Daha sonraki bölümde demografik veriler çerçevesinde oluşturulan yokluk-null hipotezleri t-testi ve ANOVA analizi yöntemleri ile test edilmiş ve bu hipotez testlerinin sonuçları açıklanmıştır.

5.1. Araştırmanın Kısıtları

Alan araştırması 2021 yılının Mart, Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında yapılmıştır. Alan araştırmasının süresinin yaklaşık dört ayı kapsamına rağmen çalışmanın kendisinden bağımsız olan birçok sorun araştırmanın önünde engel teşkil etmiştir. Bu engellerin başında Covid-19 pandemisi ve bu pandeminin yayılma hızını düşürmek ve etkilerini azaltmak amacıyla Hükümet tarafından uygulanan Covid tedbirleridir. Sokağa çıkma kısıtlamaları ve bazı dükkânların salgının yayılımını önlemek amacıyla kapalı tutulması sokakta rastlanılabilecek, anket yapmaya müsait kişi sayısını azaltmıştır. Örneklemin içerisinde geriye kalan muhtemel ka-

tılımcıların çoğunluğu ise maske- mesafe kurallarına dikkat ettikleri için ankete katılım konusunda isteksiz olmuşlardır.

Anketin katılımcı sayısını etkileyen tüm bu kısıtlar aynı zamanda anket önermelerine verilen ifadeleri de olumsuz etkilemiş olabilir. Böyle bir durumun ortaya çıkıp çıkmadığını kesin olarak bilmek mümkün değildir. Fakat diğer taraftan anket verilerine uygulanan Cronbach's Alpha Analizi sonucu 0.761 olarak ölçülmüştür. Cronbach's Alpha analizi sonuçlarına göre 0.700'ün üzerindeki veriler güvenilir kabul edildiği için anketin güvenilir olduğu varsayılabilir.

5.2. Bulgular

Ankette elde edilen verilerin frekans analizi sonuçları aşağıda sırasıyla tablolar halinde ifade edilmiştir. Ankete katılanların tamamı 6360 sayılı Yasanın Trabzon ve Maçka üzerindeki etkilerinden haberdar olduklarını ifade etmişlerdir. Maçka ilçesinde gerçekleştirilen saha çalışmasına 220 kişi katılım göstermiştir. Bu 220 kişinin demografik özellikleri aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak verilmiştir.

Tablo-2: Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Sayı	Yüzde %
Erkek	193	87.7
Kadın	27	12.3
Toplam	220	100

Ankete katılan Maçkalı %87,7'si erkeklerden, geriye kalan %12,3'ü ise kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların cinsiyet dağılımı arasında bu tür bir açık ortaya çıkmasının sebebi anketin yapılışında ortaya çıkan hatalardan ziyade, kadınların evlerinin dışında daha az bulunması ve evlerinin dışında bulunanlarında ankete katılma konusunda isteksiz davranmalarıdır.

Tablo-3: Katılımcıların Yaş Dağılımı

Yaş Aralığı	Sayı	Yüzde %
18-24	18	8.2
25-34	25	11.4
35-44	30	13.6
45-54	30	13.6
55-64	62	28.2
65 ve üzeri	55	25
Toplam	220	100

Ankete katılan kişilerin yaş aralığına bakıldığında; 18-24 yaş aralığının oranının az olduğu görülmektedir. Böyle bir duruma gençleri temsil eden yaş aralığının az olmasının yanı sıra, gençlerin hatırı sayılır bir kısmının okulda veya işte olması, ayrıca Maçka'da iş olanaklarının kısıtlı olması, Maçkalıların önemli bir kısmının erken yaşlarda ilçeden göç etmelerine sebep olmaktadır. Bu iki durum ankete katılan gençlerin sayısının daha yüksek yaş gruplarındakine göre daha az olmasına sebep olmuştur.

Tablo-4: Katılımcıların Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Sayı	Yüzde %
İlkokul	107	48,6
Ortaokul	24	10,9
Lise	51	23,2
Üniversite	38	17,3
Toplam	220	100

Tablo-5: Katılımcıların Meslekleri

Meslek	Sayı	Yüzde %
Çiftçi	43	19,5
Esnaf	40	18,1
İşçi	38	17,3
Şoför	26	11,8
Memur	3	1,4
Öğrenci	14	6,4
Emekli	56	25,5
Toplam	220	100

Anket katılımcılarının mesleklerinin arasında şoför kategorisi dikkat çekmektedir. Maçka'nın bir sanayi, tarım ya da bir hizmet kenti olmayışı Maçka'da yaşayanların mesleklerini de etkilemektedir. Maçka'nın Doğu Anadolu'yu Trabzon Limanına bağlayan yol üzerinde bulunması ilçede şoförlük yaparak geçimini sağlayanların sayısını artırmıştır. Ayrıca etkilerinden daha önce de bahsedilen Covid-19 kısıtlamaları ve bu dönemde azalan ticari faaliyetler şoförlük mesleğini yapanların mesleklerini bir süreliğine icra edememelerine sebep olmuştur. İlçe genelinde tarımsal faaliyetler sürdürülmekte ve arazinin elverişli olduğu yerlerde fındık tarımı yapılmaktadır. Ayrıca hayvancılıkta ilçe halkı tarafından yaygın olarak yapılmaktadır. Memurların sayısının az olması, saha çalışmasının hafta içinde ve genellikle mesai saatlerine denk gelen zaman dilimleri içerisinde yapılmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo-6: Katılımcıların Aylık Kazançları

Aylık Gelir Aralığı	Sayı	Yüzde (%)
1500 altı	64	29,1
1501-2500	68	30,9
2501-3500	44	20,0
3501-4500	18	8,2
4501 ve üstü	26	11,8
Toplam	220	100

Anket katılımcılarının aylık kazancını gösteren bu tablo 2021 yılının ekonomik verilerine göre okunmalıdır.

Tablo-7: Büyükşehir Belediye Meclisinde Yeterli Bir Şekilde Temsil Ediliyorum

	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Toplam
Sayı	46	20	7	142	5	220
Yüzde (%)	20,9	9,1	3,1	64,6	2,3	100

Ankete katılanların sadece %20,9'u Büyükşehir Belediye Meclisi'nde temsil edildiğini ifade ederken %64,6'sı ise bu önermeye katılmamıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğu büyükşehir belediye meclisinde temsil edilmediklerini düşünmektedirler.

Tablo-8: Büyükşehir Belediye Meclisinin Kararlarından Haberdarım

	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Toplam
Sayı	32	34	3	144	7	220
Yüzde (%)	14,5	15,5	1,4	65,4	3,2	100

Büyükşehir Belediyesi Meclisi'nin kararlarından haberdar olduğunu ifade edenlerin sayısı ise Büyükşehir Belediye Meclisi'nde yeterince temsil edildiğini

düşünenlerin oranından daha düşüktür. Bu tabloya göre Büyükşehir Meclisi'nin kararlarından haberdar olanların oranı ise Büyükşehir Belediye Meclisi'nde yeterince temsil edilmediğini düşünenlerle hemen hemen aynıdır. Büyükşehir belediyesinin kamu hizmetlerinin sunumunda artan rolü, büyükşehir belediyesinin bütün organlarının alacağı kararlarının ve atacağı adımların bilinmesini gerektirmektedir.

Tablo-9: Büyükşehir ile İletişim Olanakları Yeterlidir

	Katılıyor	Kısmen Katılıyor	Kısmen Katılmıyor	Katılmıyor	Fikrim yok	Toplam
Sayı	37	43	12	118	10	220
Yüzde (%)	16,8	19,4	5,5	53,6	4,5	100

Önceki iki önermede olduğu gibi bu önermeye de katılmayanların oranı katılanların oranından yüksektir. Burada dikkat çeken Büyükşehir Belediyesi ile iletişim olanaklarının yeterli olduğunu düşünenlerin oranı katılanların ve kısmen katılanların toplam katılımcılar içerisindeki oranı %35'i biraz aşmaktadır. Büyükşehir belediyelerinin artık birçok ilde kamu hizmetlerinin sunumunda önemli bir rol üstlendiği dikkate alınır, vatandaşla iyi bir iletişimin gerekliliği ve bu önermeye verilen cevapların durumu ortaya çıkacaktır.

Tablo-10: Büyükşehir Belediyesinin Kurulması Sonrası Maçka'da Büyükşehirin Hizmet Sunması İle Hizmetlerde Artış Meydana Gelmiştir

	Katılıyor	Kısmen Katılıyor	Kısmen Katılmıyor	Katılmıyor	Fikrim yok	Toplam
Sayı	49	30	11	128	2	220
Yüzde (%)	%22,3	%13,6	%5,0	%58,2	%0,9	%100

Ankete katılanların çoğunluğu, %58,2'si, 'Büyükşehir Belediyesi'nin Maçka'da hizmet sunmaya başlaması ile hizmetlerde bir artış meydana gelmediğini ifade etmiştir. Büyükşehir belediyeleri kamu hizmetlerinin daha etkin ve verimli bir şekilde sunulabilmesi için tesis edilmişlerdir. Fakat bu ankete katılanların çoğunluğu

yaklaşık 7 yıl süren büyükşehir deneyiminin ardından hizmetlerde bir artış meydana gelmediğini ifade etmektedir.

Tablo-11: Büyükşehir Belediyesinin Kurulması Sonrası Maçka'da Büyükşehirin Hizmet Sunması ile Hizmetlerin Kalitesinde Artış Meydana Gelmiştir

	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Toplam
Sayı	33	38	7	130	12	220
Yüzde (%)	%15	%17,2	%3,2	%59,1	%5,5	%100

Bu önermede katılımcıların Maçka'da mevcut hizmetlerin kalitesinin Trabzon Büyükşehir Belediyesi'nin kurulması ve Maçka'da hizmet sunmaya başlamasının sonrasında herhangi bir değişikliğe uğrayıp uğramadığı hakkında ne düşündükleri sorulmuştur. Anket katılımcılarının %59,1'i bu ifadeye katılmadığını ifade etmişken, bu önermeye katılanların oranı %15 ve kısmen katılanların oranı ise %17,2 seviyesinde kalmıştır. Bir önceki önermeyle benzer bir sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo-12: Büyükşehir Kurulması ile Maçka Belediyesi'nin Sunduğu Hizmetler Artmıştır

	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Toplam
Sayı	51	26	15	126	2	220
Yüzde (%)	%23,2	%11,8	%6,8	%57,3	%0,9	%100

Bu önermede, Trabzon'da 2014 yılında büyükşehir belediyesi kurulması sonrasında, Maçka Belediyesi'nin sunduğu hizmetlerin arttığı ifadesine katılanların oranı %23,2 seviyesinde kalmışken, katılmıyorum diyenlerin oranı %57,3 olmuştur. 6360 sayılı Yasanın gerekçelerinde birisi, bu yasanın getireceği değişikliklerle kamu hizmetlerinin sunumunda verimlilik artışı beklenmektedir. Bu önermeye verilen cevaplara göre katılımcıların büyük çoğunluğu Maçka Belediyesi'nin sunduğu hizmetlerde bir artış olmadığını ifade etmektedir.

Tablo-13: Büyükşehir Kurulması ile Maçka Belediyesi'nin Sunduğu Hizmetlerinin Kalitesi Artmıştır

	Katılıyor	Kısmen Katılıyor	Kısmen Katılmıyor	Katılmıyor	Fikrim yok	Toplam
Sayı	38	42	9	126	5	220
Yüzde (%)	17,2	19	4,1	57,3	2,3	100

Bir önceki önermenin devamı niteliğinde olan bu önermede, büyükşehir belediyesi kurulması sonrasında Maçka Belediyesi'nin sunduğu hizmetlerin kalitesinin arttığını düşünenlerin oranı bir önceki önermede hizmetlerin miktarının arttığını düşünenlerin oranından daha düşük bir oranda, %17,2 oranında kalmıştır. Buna karşın Maçka Belediyesi'nin sunduğu hizmetlerin miktarı ve kalitesinin arttığı önermesine katılmayanların oranı aynı çıkmış, %57,3 oranında oluşmuştur. 6360 sayılı Yasanın gerekçesinde, bu yasanın getireceği değişikliklerle kamu hizmetlerinde etkinlik artışı gerçekleşeceği ifade edilmesine rağmen; ankete katılanların yasanın uygulanmasında, bu konuda, istenen etkinliğe ulaşamadığı fikrini taşıdıkları görülmektedir.

Tablo-14: Maçka Belediyesi İle İletişim Olanakları Yeterlidir

	Katılıyor	Kısmen Katılıyor	Kısmen Katılmıyor	Katılmıyor	Fikrim yok	Toplam
Sayı	73	42	17	84	4	220
Yüzde (%)	33,2	19,1	7,7	38,2	1,8	100

Maçka belediyesi ile iletişim olanaklarının yeterli olduğunu düşünenlerin oranı, büyükşehir belediyesi ile iletişim olanaklarının yeterli olduğunu düşünenlerin oranından daha yüksek seviyede, %33,2 olarak çıkmıştır. Bu ifadeye kısmen katılanların da eklenmesiyle oran %50'nin üzerine çıkmaktadır. Buna karşın bu ifadeye katılmayanların oranı %38,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu önermeden elde edilecek sonuç, halkın Maçka'da kendilerine daha yakın bir yerel yönetim birimi

olan Maçka Belediyesi ile iletişim kurmanın, 29 km mesafedeki Trabzon Büyükşehir Belediyesi ile iletişim kurmaktan daha kolay olduğu yönündedir.

Tablo-15: Maçka Belediyesi Büyükşehir Belediyesi'nin kurulması sonrasında prestij kaybına uğramıştır

	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Toplam
Sayı	88	18	4	100	10	220
Yüzde (%)	%40	%8,2	%1,8	%45,5	%4,5	%100

Trabzon'da Büyükşehir Belediyesi'nin kurulmasının ardından, Maçka Belediyesi'nin saygınlığının seviyesini ölçmeye yarayan bu önermede, Maçka Belediyesi'nin prestij kaybına uğradığını düşünenlerin oranı %40'dır. Maçka Belediyesi'nin birçok yetki, görev ve sorumluluğunu Büyükşehir Belediyesine devretmesi söz konusudur. Katılımcılar muhtemelen kanunun detaylarına hakim olmamalarına rağmen bu tür bir etkisi fark etmiş ve buna göre bu önermeyi cevaplamışlardır.

Tablo-16: Maçka Belediye Başkanı Büyükşehir Belediyesi Kurulması Sonrası Prestij Kaybına Uğramıştır

	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Toplam
Sayı	76	24	6	107	7	220
Yüzde (%)	%34,5	%10,9	%2,7	%48,6	%3,2	%100

Türkiye'de belediyelerde güçlü başkan-zayıf meclis dengesi bulunduğu için katılımcılara bu yönde bir önerme yöneltilmiştir. Bu önermeye kısmen katılmayanların ve katılmayanların oranı %50'yi aşarken, yine bu önermeye katılanların ve kısmen katılanların oranı %50'ye yaklaşmaktadır. Burada neredeyse bir denge göze çarpmaktadır.

Tablo-17: Maçka Belediyesi Büyükşehir Belediyesi'nin Bir Şubesi Haline Gelmiştir

	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Toplam
Sayı	91	24	9	77	19	220
Yüzde (%)	41,4	10,9	4,1	35	8,6	100

Son olarak ise katılımcılara Maçka Belediyesi'nin büyükşehir belediyesinin bir şubesine dönüşüp dönüşmediği hakkında ne düşündüklerini ölçen bu önerme yöneltilmiştir. Katılımcıların %41,4'ü Maçka Belediyesi'nin Büyükşehir Belediyesi'nin bir şubesi haline geldiğini ifade ederken, %35'i bu önermeye katılmamıştır. %41,4 gibi bir oranda katılımcıların Maçka Belediyesi'nin büyükşehir belediyesinin bir şubesi haline geldiğini düşünmeleri dikkate değerdir.

6. HIPOTEZ TESTİ

Ankete katılanların demografik özellikleri yukarıdaki tablolarda da görüleceği üzere farklılık göstermektedir. Peki bu farklı demografik özellikler anketin ölçmeye çalıştığı, Maçka halkının 6360 sayılı Yasa sonrası değişen belediye algısı problemi-ne verilen cevaplarda bir farklılığa yol açmış mıdır? Bu sorunun cevabını bulabil-mek için katılımcıların anket formundaki demografik verileri belirleyen sorulara verdikleri cevaplar ile anket formundaki önermelere verdikleri cevaplar arasında farkın olup olmadığını ölçmek için hipotezler oluşturulmuştur.

Parametrik bir analiz yapılabilmesi için gerekli bazı şartlar bulunmaktadır. Bunlar elde edilen verilerin güvenilirliği ve verilerin normal dağılıp dağılmadığıdır. Güvenilirlik analizi Cronbach Alpha'nın sonucu yukarıda belirtildiği üzere 0.761 olarak ölçülmüştür. Buna göre elde edilen veriler güvenilirdir. Bir diğer ölçü verile-rin normal dağılıp dağılmadığı sorusunun cevabı ise verilere uygulanan normallik testi ile ortaya çıkarılmıştır. Buna göre elde edilen verilerin basıklık ve çarpıklık değeri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo-18: Normallik Analizi Sonuçları

Çarpıklık değeri (Skewness)	0,164
Basıklık değeri (Kurtosis)	0,327

Normallik analizi sonucunda elde edilen verilere bakılarak, alan araştırması sonucunda anket ile elde edilen verilerin normal dağıldığı söylenebilir. Bu analizlerin sonucunun olumlu çıkması anket verilerine hipotez testlerinin yapılmasını olanaklı kılmıştır. Analizler cinsiyet değişkeni için t-testi ve geriye kalan diğer demografik değişkenler için ise ANOVA analizi yapılarak gerçekleştirilmiştir.

Anket yönetimiyle elde edilen bu veriler üzerine kurulan hipotezler null- farklılık hipotezleridir. Yani katılımcıların demografik özellikleri ile anket formundaki önermelere verdikleri cevaplar arasında bir fark olmadığı var sayılmıştır. Her hipotezin bir de alternatif hipotezi bulunmaktadır. Hipotezler demografik verilerin sırasını takip edecek şekilde aşağıda sıralanış ve test edilmişlerdir.

H_0 1: Katılımcıların cinsiyetleri ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 1: Katılımcıların cinsiyetleri ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark vardır.

Bu hipotezlerin ölçülebilmesi için parametrik analiz yönetimlerinden t-testi yapılmıştır. T-testiyle elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo-19: Cinsiyet Değişkeninin Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları

	Levene Testi	
	Sig.	Sig. (2-tailed)
Equal Variances Assumed	0,920	0,624

Yukarıdaki Tablo 19'da gösterildiği üzere t-testi sonuçları şöyle yorumlanmaktadır. Levene Testi sonucuna göre: Anlamlılık değeri (Sig.)>0.05'tir. Buna göre tabloda gösterilen Equal Variances Assumed (varyanslar eşit kabul edildiğinde) satırında Sig.(2-tailed) değerine bakılmaktadır.

Sig.(2-tailed)>0.05 sonucuna göre t-testindeki grupları oluşturulan erkek-kadın grupları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Elde edilen bu sonuca göre erkek ve kadınlar arasında 6360 sayılı Yasa sonrasında oluşan belediye algısı açısından bir fark yoktur. Bu durumda:

H_0 1: Katılımcıların cinsiyetleri ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark yoktur hipotezi kabul edilmektedir. Yani katılımcıların erkek veya kadın olmasının belediye algısını farklılaştırıcı bir etkisi bulunmamaktadır.

Bir sonraki hipotez:

H_0 2: Katılımcıların yaşları ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_0 2 hipotezinin alternatif hipotezi:

H_{12} : Katılımcıların yaşları ile belediye algısı arasında anlamlı fark vardır.

Tablo-20: Yaş Değişkeninin Varyans Analizi (ANOVA) Sonucu

	F	Sig.
Gruplar Arası	1,932	0,090

Sig değeri > 0,090 olduğu için yaş değişkeni ile belediye algısı arasında bir fark olmadığı görülmektedir. Bu durumda:

“ H_{02} : Katılımcıların yaşları ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark yoktur.”

yokluk hipotezi kabul edilmektedir. Katılımcıların yarısından fazlasını 55 yaş ve üstünden katılımcılar oluşturmaktadır. Farklı yaş gruplarına dahil olan katılımcılar arasında anketin ölçmeye çalıştığı belediye algısı arasında bir fark bulunmamaktadır. Bu sonuca göre kişinin yaşının 18 veya 83 olmasının belediye algısına herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

Bir diğer hipotez:

H_{03} : Katılımcıların eğitim seviyeleri ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_{03} hipotezinin alternatif hipotezi:

H_{13} : Katılımcıların eğitim seviyeleri ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo-21: Eğitim Değişkeninin Varyans Analizi (ANOVA) Sonucu

	F	Sig.
Gruplar Arası	2,107	0,100

ANOVA sonuçlarına göre sig. (anlamlılık) değeri 0,05'ten büyük olduğu için eğitim değişkeni ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark yoktur. Bu durumda:

H_{03} : Katılımcıların eğitim seviyeleri ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark yoktur.

hipotezi kabul edilmekte ve H_{13} hipotezi reddedilmektedir. Katılımcıların yaklaşık yarısı ilkökul mezunlarında oluşmakta ve geriye kalan eğitim seviyelerine sahip katılımcılarda diğer yarısını oluşturmaktadır. Fakat bu ayrım katılımcıların belediye algıları arasında bir farklılaşmaya sebep olmamıştır. Katılımcıların eğitim seviyelerindeki farklılıklara rağmen bu analiz sonucuna göre aynı düşünmektedirler.

Tablo 20'den de görüleceği üzere eğitim değişkeninin varyans analizi sonuçları katılımcıların eğitim düzeylerinin anket yöntemiyle ölçülmeye çalışılan belediye algısı arasında bir farka sebep olmadığını ortaya çıkarmaktadır.

Bir diğer hipotez:

H_{04} : Katılımcıların aylık gelirleri ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_{04} hipotezinin alternatif hipotezi:

H_{14} : Katılımcıların aylık gelirleri ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo-22: Aylık Gelir Değişkeninin Varyans Analizi (Anova) Sonucu

	F	Sig.
Gruplar Arası	1,724	0,146

Uygulanan varyans analizi sonuçlarına göre sig.(anlamlılık) değeri $>0,05$ 'ten olduğundan dolayı H_{14} hipotezinin varsaydığı farklılık durumu oluşmamaktadır. Tablo 21'de görülen ANOVA sonuçlarına göre aylık gelir değişkeni ile belediye algısı arasında bir fark yoktur. Bu durumda H_{14} hipotezi reddedilmekte ve

“ H_{04} : Katılımcıların aylık gelirleri ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark yoktur.”

hipotezi kabul edilmektedir. Bu durumda ankete katılan kişilerin belediye algısı, katılımcıların aylık gelirleri ne olursa olsun herhangi bir değişime uğramamaktadır. Farklı seviyelerde aylık kazanç elde etmelerine rağmen katılımcıların belediye algısı aynı yöndedir.

H_{05} : Katılımcıların meslekleri ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_{15} : Katılımcıların meslekleri ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo-23: Meslek Değişkeninin Varyans Analizi (ANOVA) Sonucu

	F	Sig.
Gruplar Arası	1,941	0,089

Tablo 24'de görüleceği üzere sig.(anlamlılık) değeri $>0,05$ olduğundan dolayı meslek değişkeni ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir. Bu durumda H_{15} hipotezi reddedilmekte ve

H_{05} : Katılımcıların meslekleri ile belediye algısı arasında anlamlı bir fark yoktur.

hipotezi kabul edilmektedir. Buna göre önceki dört demografik değişkende olduğu gibi bu değişkende de belediye algısı konusunda bir farklılaşma bulunmaktadır. Katılımcılar şoför veya çiftçi olsun, farklı uğraşlara sahip olmaları katılımcıların belediye algısının, bu analiz sonucuna göre aynı yönde olduğuna işaret etmektedir.

7. YAPILAN ANALİZ SONUÇLARININ TARTIŞILMASI

Halkın yeni yerel yönetim modeli ile daha önce deneyimledikleri belediye yönetimi arasındaki farkların değerlendirilmesi yapılacaktır. Verilerden elde edilen analiz sonuçlarının yorumu önermelerin anket formundaki sırasını takip edecektir. Anket yöntemi ile gerçekleştirilen çalışmadan elde edilen veriler yukarıda bulgular başlığı altında analiz edilmiş ve sonuçlar tablolar ve gerekli açıklamalarla ifade edilmiştir. On bir önermeden oluşan 5'li Likert ölçeğinin kullanıldığı anket ile halkın 6360 sayılı Yasa ile değiştiği düşünülen belediye algısı, yeni büyükşehir olan illerden biri olan Trabzon'un Maçka ilçesinde ölçülmeye çalışılmıştır.

Katılımcılara yöneltilen anket formundaki önermeler, büyükşehir belediyesinin algılanmasını, büyükşehir belediyesinin Maçka'daki etkisinin oluşturduğu algı ve son olarak Maçka Belediyesi'nin bu değişimden ne yönde etkilendiğine dair önermelerden oluşur. Katılımcılar tarafından önermelere verilen ifadelerin tamamı olumsuz manaya gelecek şekilde cevaplanmıştır.

İlk olarak katılımcılara Büyükşehir Belediyesi'nde yeterli bir şekilde temsil edilmediklerine dair önerme sorulmuştur. Katılanların yaklaşık 2/3'ü bu önerme olumsuz cevap vermiştir. Bu durumun sürpriz olmadığını söylemekte fayda vardır. Büyükşehir belediyeleri kuruldukları günden beri eşit ve demokratik temsil konusunda sorunları kendi içerisinde barındıran bir sistem olmuştur. Bu model temelinde yerel kamu hizmetlerinin metropol kentlerde eşgüdüm ve iş birliği içerisinde yürütülebilmesi için tasarlanmıştır. Bu yönü sebebiyle büyükşehir belediyelerini oluşturan ilçe belediyelerinden gelen temsilciler büyükşehir belediye meclislerinin üyelerini oluşturmuşlardır. Büyükşehir belediye meclislerinin üyeleri halkoyuyla seçilen temsilciler değildirler. Fakat bu ve benzeri durumlar dünyanın birçok demokratik ülkesinde var olan uygulamalardır¹.

İkinci olarak katılımcılara Büyükşehir Belediyesi Meclisi'nin kararlarından haberdar olup olmadıklarını ölçen bir önerme yönlendirilmiştir. Bu önermeye olumsuz cevap verenlerin oranı hemen hemen bir önceki önerme ile aynıdır. Katılımcıların büyükşehir belediye meclisinin kararlarından haberdar olmadıklarını

¹ Ayrıntılı bilgi için bkz. Üzmez, U. (2020). Yerel Seçim Sistemi: Türkiye için Yeni Seçim Sistemi Önerisi

bildirmelerinin sebebi olarak büyükşehir belediyesinin sadece sunduğu hizmetlerin ses getirebilecek olanlarının ilan edilmesi olarak gösterilebilir. Meclis kararları sadece Büyükşehir Belediyesi tarafından, vatandaşların görebileceği noktalarda ilan edilmediği için değil; aynı zamanda Büyükşehir Meclisinin kararlarının belki de vatandaşlarca da dikkate alınmamasından kaynaklanıyor olabilir.

Üçüncü önerme büyükşehir belediyesinin iletişim olanaklarının vatandaşlarca nasıl algılandığını ölçmeye çalışmıştır. Burada yöneltilen önermeye katılımcıların yarısından fazlası olumsuz cevap vermiştir. İletişim olanaklarının yetersiz olması demek Trabzon Büyükşehir Belediyesi ile Maçka halkının bağlantı kurmasında engeller ve eksiklikler olduğu manasına gelmektedir. Halkın talep ve şikâyetlerini iletmek başta olmak üzere, çeşitli sebeplerle kurmaya çalışacakları bağlantının kesik olmasıdır. Bu durum zaman içerisinde en çok destek gören büyükşehir belediye başkanının dahi destek kaybetmesine neden olabilir.

Dördüncü ve beşinci önermeler Trabzon Büyükşehir Belediyesi'nin hizmet sunmaya başlaması ile Maçka yerel kamu hizmetlerinde niceliksel ve niteliksel bir artış olup olmadığı yönündedir. Katılımcılar bu iki önermeye de hemen hemen aynı oranlarda olumsuz cevap vermişlerdir. 6360 sayılı Yasayla büyükşehir belediyelerinin ilçelerde kamu hizmetlerinin sunumunda artan rolleri dikkate alındığında bu ifadeye verilen olumsuz cevap daha da anlamlı hale gelmektedir. 6360 sayılı Yasanın gerekçelerinden biri, bu düzenlemenin yerelde kamu hizmetlerinin daha etkin ve verimli bir şekilde sunulma olanağı kazanacağıydı. Fakat ulaşılan sonuç Maçka halkına göre terstir. İstanbul, Ankara ve İzmir gibi metropoliten kentsel alanlarda ortaya çıkan sorunların giderilmesi için tasarlanan büyükşehir belediyeleri, yoğun kentsel alanın dışına çıkınca hem tecrübe eksikliği hem de yerel yönetimlerin kronikleşmiş sorunlarının oluşturduğu engellerle karşılaşınca halkın gözünde yerel hizmetlerde aksamaların görünürdeki müsebbibi haline gelmiştir.

Altıncı ve yedinci önermeler Maçka Belediyesi'nin büyükşehir kurulmasının ardından, 2014 sonrasında sunduğu hizmetlerin nicelik ve niteliğini ölçmeye çalışmıştır. Bu iki önermeye de katılımcıların çoğunluğu olumsuz cevap vermişlerdir. Kamu hizmetlerinin bu tür küçük belediyelerle sunumu zaten bu yasanın öncesinde de problemlili bir durumda idi. Küçük belediyeler kaynaklarının çoğunluğunu maaşlar gibi cari harcamalara yönlendirmek zorunda olmuştur. Yeni kamu hizmetlerinin üretilmesi konusunda ise sıkıntılar mevcuttur. Maçka Belediyesi de bu sorunlardan azade değildi. 6360 sayılı Yasanın getirdiği değişiklikler sonrasında kaynak artışı gerçekleşmiştir. Fakat aynı zamanda Maçka Belediyesi'nin sorumluluk alanı ve yükü hem belde belediyelerinin kapanmasıyla hem de ölçekte yaşanan genişlemeyle artmıştır. Oluşan bu durumun ortaya çıkardığı aksaklıkların, beledi-

yenin sunmaya çalıştığı hizmetlere yönelik olumsuz bir bakış oluşabileceğini göstermektedir.

Sekizince önerme Maçka Belediyesi'nin iletişim olanakları hakkındadır. Büyükşehir kurulması sonrası Maçka Belediyesi'nin ölçeğinin artması sadece alansal genişleme olarak yorumlanamaz. Aynı zamanda bu sınırlar içerisinde yaşayan vatandaşlarda Maçka Belediyesi'nin yeni sorumluluk alanının içerisine dahil olmuştur. Maçka sınırları içerisinde ikamet eden vatandaşların belediye ile kolayca iletişim kurulabilmesi bir zorunluluk haline almıştır. Maçka ilçe merkezi büyük bir yerleşim yeri değildir. Bu durum 6360'ın getirdiği değişiklik öncesinde de böyleydi. Öncesinde, ölçeği ilçe merkezinin sınırları aşmayan, her ucu 10 dakikalık yürüyüş mesafesinde olan Maçka Belediyesi ile iletişim kurmanın zor olmadığını düşünmek normaldir. Fakat şimdi bir ucundan diğerine yapılacak yolculuğun arabayla yarım saati açacağı bir belediye ölçeği ortaya çıkmıştır.

Dokuzuncu ve onuncu önermelerde Maçka Belediyesi'nin ve Maçka Belediye Başkanı'nın büyükşehir belediyesinin kurulmasından sonraki prestijleri sorgulanmıştır. 2014 sonrasında 6360 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden sonra Maçka Belediyesi doğal olarak ve de yasal olarak birçok görev, sorumluluk ve yetkisini metropoliten kent alanı içerisinde eşgüdüm ve iş birliği sağlanabilmesi için Trabzon Büyükşehir Belediyesi'ne devretmiştir. Yukarıda ilgili yasanın getirdiği değişikliklerin incelendiği bölümde bu değişimlerin yerelde merkezileşmeye sebep olduğu ifade edilmiştir. Bu değişimlerin halk nezdinde olumlu veya olumsuz bir etkisinin olup olmadığı bu önermeler aracılığıyla araştırılmıştır. Yetkileri ve büyükşehir sebebiyle etkisi azalan belediyenin ve belediyenin hem en yetkili kişisi hem de görünürde yüzü olan belediye başkanının bu durumdan etkilenmeyeceğini düşünmek olanaksızdır. Sonuçlarda diğer önermeler kadar kuvvetli olmasa da katılımcıların üçte birinden fazlası bu durumun olumsuz etkileri olduğunu düşünmüştür.

Son olarak katılımcılara Maçka Belediyesi'nin Trabzon Büyükşehir Belediyesi'ne olan bağlılığı hakkında ne düşündüklerini ifade edebilecekleri bir önerme yönlendirilmiştir. Bahsedildiği üzere bir metropoliten kent yönetimi ister istemez aralarında iş birliği ve eşgüdüm sağladığı birimlerden bazı yetki ve sorumlulukları devralmaktadır. Bu durumun ilçe belediyesi ile büyükşehir belediyesi arasında bir ast üst ilişkisi ve aşırı bağımlılık ortaya çıkardığı düşüncesi, büyükşehir belediyelerine yöneltilen eleştiriler arasındadır. Maçka halkının, organları doğrudan kendi oyları ile oluşan bir belediyenin kendilerinden daha uzakta ve görece daha yabancı bir belediyeye bağlılığı hakkında ne düşündükleri merak edilecek bir konudur. Katılımcıların büyük bir kısmı bir tür aşırı bağımlılığın ortaya çıktığını düşünmektedirler.

8. SONUÇ

Türkiye’de yerel yönetim birimleri ile ilgili son ve en köklü değişiklik 2012 yılında 6360 sayılı Yasa ile yapılmıştır. Yerel yönetim sistemi 19. yüzyılda sisteme dâhil olan belediyelerin sonunda baskın hale geldiği bir sonuca ulaşmıştır. Organlarının önemli kısmı seçimle oluşturulan bu birimler Türkiye’de yerel yönetimin, belki başka isimlerle, geleceği haline dönüşmüştür.

6360 sayılı Yasayla Türkiye’de yerel yönetim sisteminin yeni bir aşamaya geçtiği iddia edilebilir. Bu yasayla yapılan değişikliklerin halk üzerinde bir etkide bulunacağı tahmin edilmiş ve bu yönde birçok akademik çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar daha çok belediyeleri ve büyükşehir belediyelerini mevcut hizmet sunma kapasiteleri ve halkın bu hizmetleri algılama biçimleri üzerinden değerlendirmiş ve bu yönde bir sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada ise halk ve bir bütün olarak belediyeler ele alınmış ve halkın belediye algısının değişimi nicel araştırma yöntemi ile ölçülmeye çalışılmıştır.

Yapılan düzenlemeler ile yerel yönetimler yeni ve daha güçlü kurumlar haline gelmektedir. Oluşan yeni düzende halkın kendi oyları ile seçtiği yerel siyasetçilerin yönettiği belediyeler etkilidir. Yaklaşık bir buçuk asır önce Türkiye’de 6360 sayılı kanun kapsamında yerel yönetim sistemine dâhil olan büyükşehir belediyeleri, artık sadece kent merkezinden değil, tüm il genelinden sorumlu oldukları bir aşamaya geçmektedir. Büyükşehir belediyeleri artık il yönetim birimi olarak görülmeye ve pratikte bu yönde işlemeye başlamıştır. Büyük kentlerin yönetiminde artık norm halini alan büyükşehir belediyeleri, il yönetimi hakkındaki ilk tecrübelerini yeni yeni 2014 sonrasındaki süreçte elde etmektedir. Aynı şekilde ölçeği büyüyen ve ilçe sınırlarına dayanan büyükşehir ilçe belediyeleri de ilçe ölçeği içerisinde benzer bir süreci yaşamaktadır. Belediyeler ve özellikle büyükşehir belediyeleri halen daha birçok sorun ve eksiklikle karşı karşıya bulunmaktadırlar. Yasal eksiklikler, kaynak sorunları ve 6360 sayılı Yasa sonrasında kurulan ve yaygınlaşması muhtemel olan yeni yerel yönetim dizgesi içerisinde bulunan tecrübe eksiklikleri bu sorunların bazılarıdır.

6360 sayılı Yasa ile yerel demokrasinin güçlendirildiği söylenebilir. Bu yasa ile özellikle 30 büyükşehir belediyesi kapsamında seçilmişlerin karar alma ve uygulamadaki ağırlıkları artmıştır. Bu durum Türkiye’de zamanla seçilmişlerin yetkilerinin daha da artacağına göstergesi olabilir. Fakat yerel demokrasinin güçlenmesi için diğer demokratik araçların ve yöntemlerin de işler olması gerekmektedir. Dolayısıyla vatandaş katılımının özendirilmesi, bu katılımı sağlayacak teknik ve hukuki alt yapının sağlanması gerekmektedir. Sonuç olarak, etkin ve çağın gereklerine uygun bir yerel yönetim için yasal ve kurumsal düzenlemelerle beraber, toplumdaki farklı aktörlerin de çabalarına gereksinim vardır.

EXTENDED ABSTRACT

Research Problem: It has been 38 years since the first metropolitan law was passed in 1984. During this time, metropolitan municipalities have been expanded throughout the country and have undergone many changes, including the rewriting of the metropolitan law. The last of these changes in the current situation is the changes brought by the Law No. 6360. With the changes brought by this law, not only the metropolitan municipalities, but also the entire local government system has been changed and the metropolitan municipalities have become the second provincial administration model of Türkiye alongside the special provincial administrations.

Research Question: The demographic characteristics of the respondents differ. Well, did these different demographic characteristics cause a difference in the answers given to the problem of the perception of the municipality of the people of Maçka that changed after the Law No. 6360, which the survey tried to measure? In order to find the answer to this question, hypotheses were created to measure whether there was a difference between the answers given by the participants to the questions determining the demographic data in the questionnaire and the answers they gave to the propositions in the questionnaire.

Literature Review: Rapid urbanization took place in Turkey in the 1950s and after, similar to the examples in the world. As a result of this rapid urbanization, the increasing population density in the cities has also revealed new problems in meeting the service demands. Local government laws and understanding, inherited from the Ottoman Empire and regulated in the Republican Period, started to fall short in the face of this changing situation. Urbanization and rapid urbanization, especially in Turkey, increase the responsibilities of city administrations and require new legal regulations to meet these increasing responsibilities. In a country like Turkey where centralization is essential, the process of adapting to changes and producing the necessary answers to the problems can be slow.

Methodology: In the findings section, the answers given to the statements in the questionnaire were tabulated and explained by frequency analysis method. In the next section, absence-null hypotheses created within the framework of demographic data were tested with t-test and ANOVA analysis methods and the results of these hypothesis tests were explained.

The hypotheses based on these data obtained by survey management are null-indifference hypotheses. In other words, it was assumed that there was no

difference between the demographic characteristics of the participants and the answers they gave to the suggestions in the questionnaire. Each hypothesis has an alternative hypothesis. The hypotheses are listed and tested below, following the order of demographic data.

H₀ 1: There is no significant difference between the gender of the participants and the perception of the municipality.

H₁ 1: There is a significant difference between the gender of the participants and the perception of the municipality.

H₁2: There is a significant difference between the ages of the participants and the perception of the municipality.

H₀3: There is no significant difference between the education levels of the participants and the perception of the municipality.

H₁4: There is a significant difference between the monthly income of the participants and the perception of the municipality.

H₀5: There is no significant difference between the professions of the participants and the perception of the municipality.

In order to measure these hypotheses, t-test was performed from parametric analysis methods.

Result and Conclusion: In the study, a proposition was directed to express what they thought about the commitment of Maçka Municipality to Trabzon Metropolitan Municipality. As mentioned, a metropolitan city administration inevitably takes over some of the authorities and responsibilities from the units with which it cooperates and coordinates. The idea that this situation creates a subordinate relationship and excessive dependency between the district municipality and the metropolitan municipality is among the criticisms directed at the metropolitan municipalities. It is a question to be wondered what the people of Maçka think about the affiliation of a municipality whose organs are formed with their own votes to a municipality that is farther from them and relatively foreign. Most of the participants think that some kind of overdependence has emerged.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına aittir.

Yazar Katkıları: Batuhan AYDIN ve Emrah FİRİDİN, çalışmanın tamamında tek başına katkı sunmuştur.

Çıkar Beyanı: Yazarlar ya da herhangi bir kurum/ kuruluş arasında çıkar çatışması yoktur.

Ethics Statement: The authors declare that the ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In the event of a contrary situation, the Journal of Public Administration and Policy has no responsibility and all responsibility belongs to the author of the study.

Author Contributions: Batuhan AYDIN and Emrah FİRİDİN has contributed to all parts and stages of the study.

Conflict of Interest: There is no conflict of interest among the authors and/or any institution.

KAYNAKÇA

- Alıcı, O. V. (2013). Büyükşehir Belediyeleri ve İlçe Belediyeleri Arasında Yaşanan Sorunun Hukuki Temelleri. *Yerel Politikalar*, 11(131), 13-36.
- Arıkboğa, Ü. (2015). Türkiye’de Büyükşehir Belediyesi Transfer Sistemi ve 6360 Sayılı Kanun’un Etkileri. *Marmara Üniversitesi İİBF Dergisi*, 37(2), 1-29.
- Arıkboğa, E. (2018). Yerinden Yönetim Merkezileşmiş Büyükşehir Sisteminde Yetkilerin Dağıtılması. *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 1-34.
- Coşkun, R., Altunışık R. ve Yıldırım E. (2015). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. (8. Baskı), Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Çalçalı, Ö. (2014). 6360 Sayılı Kanun’un Türkiye’de Yerel Yönetimler Sistemine Getireceği Değişiklikler. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 23(4), 49-68.
- Demirkaya, Y. ve Koç, M. (2017). 6360 Sayılı Kanun ile birlikte Mahalleye Dönüşen Köylerde Değişimin Katılım Açısından Muhtarlığa Etkisi: Menteşe ve Seydişehir İlçeleri Üzerinden Bir Değerlendirme. *Strategic Public Management Journal*, 3(6), 124-146.
- Dik, E. (2014). 6360 Sayılı Kanun Bağlamında Köylerin Mahalleye Çevrilmesi Sorunu. *Mülkiye Dergisi*, 38(1), 75-102.
- Eryiğit, B. H. (2017). Türkiye’de Metropolitan Alanların İç İç Geçmesi Sorunu ve Bölgesel Yönetim Üzerine Bir Model Önerisi. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 129-135.
- Görmez, K. (2000). Demokratikleşme Açısından Merkezi-Yönetim Yerel Yönetim İlişkileri. *Gazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2(1), 81-88.
- Günel, A., Atvur, S. ve Okudan Dernek, K. (2014). 6360 Sayılı Yasanın Yerelleşme Bağlamında Değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 19(3), 55-70.
- Hutcheson, J. D. ve Prather, J. E. (1979). Economies of Scale or Bureaucratic Entropy?: Implications For Metropolitan Governmental Reorganization. *Urban Affairs Quarterly*, 15(2), 164-182.
- İzci, F. ve Turan, M. (2013). Türkiye’de Büyükşehir Belediyesi Sistemi ve 6360 Sayılı Yasa ile Büyükşehir Belediyesi Sisteminde Meydana Gelen Değişimler: Van Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 18(1), 117-152.
- Karaaslan, M. (2013). Nasıl Bir Yerel Yönetim? 6360 Sayılı Kanun Üzerine Bir Değerlendirme. *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 17-18, 123-162.

- Karasu, M. A. (2013). 6360 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Olası Etkileri: Şanlıurfa Örneği. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15(1), 1-17.
- Keleş, R. (2019). *Yerinden Yönetim ve Siyaset*. (11.Baskı), İzmir: Cem Yayınevi.
- Önez Çetin, Z. (2015). Türkiye’de İl Özel İdaresi Sisteminin Dönüşümü ve 6360 Sayılı Kanun’un Dönüşüme Etkileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 20(2), 247-266.
- Özgür, H. ve Savaş Yavuzçehre, P. (2016). Türkiye’nin Büyükşehir Belediyesi Sistemi: 1982-2015. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 903-926.
- Sibanda, M. M. ve Lues, L. (2021). Public Participation Power Dynamics in Strategic Development Planning in Metropolitan Municipality: Eastern Cape Province. *Journal of Local Government Research and Innovation*, 1-18.
- Topçu, D. (2017). 6360 Sayılı Kanun Ölçeğinde Elektronik Erişimin Yerel Katılıma Etkisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (Özel Sayı 4), 1-17.
- Üzmez, U. (2020). *Yerel Seçim Sistemi: Türkiye için Yeni Seçim Sistemi Önerisi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Yetkin, O. (2019). Yerel Kamu Hizmetleri Bağlamında 6360 Sayılı Yasanın Değerlendirilmesi: Marmaris Belediyesi Örneği. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 2(1), 158-191.
- Zengin, O. (2014). Büyükşehir Belediyesi Sisteminin Dönüşümü: Son On Yılın Değerlendirilmesi. *Ankara Barosu Dergisi*, 2, 91-116.